

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

22

Ον \ μο :

Β' Λυκείου

22 \ 11 \ 2015

ΚΕΙΜΕΝΟ : Επιστροφή στην εποχή της ... βραδύτητας

Ζούμε στην εποχή της ταχύτητας και της έντασης . Ταχύτατα αυτοκίνητα, γρήγοροι υπολογιστές , πολυδύναμα κινητά τηλέφωνα και υπερηχητικά αεροπλάνα. Όλοι τρέχουμε σαν παλαβοί , για να προλάβουμε . Κουρδισμένα στρατιωτάκια της παραγωγικότητας , αστείες –όσο και δραματικές – φιγούρες . Η μέρα παρουσιάζεται ολοένα και πιο μικρή , καθώς ο χρόνος αμείλικτα ξοδεύεται στο αυτοκίνητο , στην επιμήκυνση του ωραρίου ή στη δεύτερη δουλειά , στις ολοένα και περισσότερες υποχρεώσεις.

Το αστείο είναι ότι η γοητεία της ταχύτητας και των διαφορών fast –εφαρμογών προέρχεται από την υπόσχεση ότι θα μας βγάλουν νικητές στην αδυσώπητη μάχη με τον χρόνο. Θα τα κάνουμε όλα πιο γρήγορα ,ώστε να μας μένει χρόνος και για «άλλα πράγματα» · ίσως αυτά που θέλουμε περισσότερο. Κι όμως , ο εντατικός ρυθμός ζωής αφαιρεί σχεδόν κάθε περιεχόμενο πραγματικής ζωής. Σαν να περνάς με 200 χιλιόμετρα την ώρα , από τοπία που φεύγουν σαν καρτούν.

Πού χάθηκε η εμπειρία ενός αργόσυρτου γεύματος , πλούσιου σε γεύση και σε συζήτηση; Πώς ηττήθηκε η κριτική σκέψη και ο αναστοχασμός από τον όγκο των ταχύτατα διακινούμενων πληροφοριών; Γιατί «δεν υπάρχει χρόνος», για να διαβάσουμε ποίηση ή να ονειρευτούμε με τα μάτια ανοικτά; Πώς καταντήσαμε αιχμάλωτοι του ιλίγγου της ταχύτητας;

Ο αγώνας του θνητού ανθρώπου με τον χρόνο δεν είναι μόνο ο πιο αρχέγονος ,αλλά και ο πιο διαρκής . Αλλά η σημερινή ασφυξία λόγω έλλειψης ελεύθερου χρόνου , δεν είναι απλά αποτέλεσμα λανθασμένων προσωπικών επιλογών . Είναι κοινωνικό πρόβλημα . Ένας ολόκληρος πολιτισμός είναι θεμελιωμένος στην εκμετάλλευση του χρόνου του καθένα μας , δυστυχώς όμως βασίζεται στην ελαστική εργασία και στην υπερεργασία , στη γρήγορη αγορά μιας ολόκληρης γκάμας μισοάχρηστων συσκευών , που απαξιώνονται με την ίδια σχεδόν ταχύτητα , με αυτήν που υπόσχονται. Οι συνέπειες είναι ήδη εδώ . Η πρωτοφανής πολύπλευρη φθορά του ανθρώπινου οργανισμού. Η υπερκατανάλωση και η αυξημένη παραγωγή αποβλήτων. Η υπερθέρμανση του πλανήτη . Η υποβάθμιση της ζωής.

Η διατροφή , καθρέφτης κάθε πολιτισμού , αντικατοπτρίζει την εποχή της ταχύτητας . Φαστφουντάδικα ταΐζουν μια πόλη που τρέχει «πανικόβλητη». Ομοιομορφία και τυποποίηση και το φαϊ στο πόδι. Ήρθε η ώρα να κατεβάσουμε ταχύτητα . Όχι για να κολλήσουμε στο σήμερα , αλλά για να ζήσουμε διαφορετικά . «Το εγκώμιο στη βραδύτητα» εκτός από βιβλίο του Μίλαν Κούντερα γίνεται τάση . Οι εργαζόμενοι διεκδικούν λιγότερες ώρες εργασίας και όχι εντατικοποίηση. Οι οικολόγοι , να μπει φραγμός στην εντατική γεωργία. Κινήματα , όπως το Slow food , θέτουν ξανά την πολιτιστική αξία της διατροφής και της αργής απόλαυσής της , ενώ

άλλα , όπως το Slow Cities, αναδεικνύουν ένα άλλο μοντέλο πόλης φιλικό στον άνθρωπο . Το «αργά» γίνεται συνώνυμο της ποιότητας και της **αλλαγής**.

Άρθρο από τον τύπο

Παρατηρήσεις :

A. Να γραφεί η περίληψη του κειμένου (70-90 λέξεις)

Μον. 25

B1. Να σχολιάσετε τη φράση του κειμένου : « Ένας ολόκληρος πολιτισμός είναι θεμελιωμένος στην εκμετάλλευση του χρόνου του καθένα μας , δυστυχώς όμως βασίζεται στην ελαστική εργασία και στην υπερεργασία» σε μία παράγραφο 80 – 100 λέξεων.

Μον. 8

B2. Να εντοπίσετε τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου του κειμένου .

Μον. 3

B3. Να εντοπίσετε στις ακόλουθες προτάσεις το είδος της σύνταξης και να τη μετατρέψετε στην αντίθετή της :

« Ένας ολόκληρος πολιτισμός είναι θεμελιωμένος στην εκμετάλλευση του χρόνου του καθένα μας».

«Οι εργαζόμενοι διεκδικούν λιγότερες ώρες εργασίας και όχι εντατικοποίηση»

Μον.4

B4. Να γραφούν τα συνώνυμα των λέξεων : αμείλικτα ,συνέπειες, αιχμάλωτοι , θεμελιωμένος , φραγμός , αλλαγής.

Μον. 3

B5. Να γραφούν τα αντώνυμα των λέξεων : παρουσιάζεται , επιμήκυνση , ταχύτητα , εντατικός , πραγματικής , αρχέγονος.

Μον. 3

B6. Να δικαιολογήσετε τη χρήση των σημείων στίξης στις φράσεις που ακολουθούν:

-όσο και δραματικές –

«άλλα πράγματα»

«πανικόβλητη»

«Το εγκώμιο στη βραδύτητα»

Μον. 4

Γ. Το κείμενο που σας δόθηκε το αναρτήσατε στο προσωπικό σας ιστολόγιο (blog) και ένας χρήστης του σας κάνει την κάτωθι ανάρτηση : « Δυστυχώς ο ελεύθερος χρόνος είναι ένα τόσο πολύτιμο αγαθό , που εμείς οι έφηβοι τον προσεγγίζουμε σαν να ήταν το πιο άχρηστο σκουπίδι. Ίσως φταίνε τα ερεθίσματα που λαμβάνουμε από

τα Μ.Μ.Ε. , ίσως φταίει η ένταση του ρυθμού ζωής μας , πάντως είναι βέβαιο ότι πολλοί αδιαφορούν όχι μόνο για τα μαθήματά τους , αλλά και για οποιαδήποτε πνευματική ή καλλιτεχνική ασχολία . Άραγε το αντιλαμβάνονται όλοι αυτό;;» .

Έτσι , εσείς αποφασίζετε να απαντήσετε με μια ηλεκτρονική ανάρτηση περίπου 400-500 λέξεων στην παραπάνω παρατήρηση , διατυπώνοντας τις σκέψεις σας για τους κινδύνους οι οποίοι προκύπτουν από την κακοδιαχείριση του χρόνου πολλών συνομηλίκων σας , και να αντιπροτείνετε άλλους γονιμότερους τρόπους αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου που να βελτιώνουν την ποιότητα ζωής τους .

Μον.50**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ**

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ

Ενδεικτικές απαντήσεις :

A. Ο αρθρογράφος αναφέρεται στο αγχωτικό πλαίσιο του σύγχρονου βίου και αναδεικνύει την αναγκαιότητα υιοθέτησης αργών ρυθμών ζωής . Πιο συγκεκριμένα , διαπιστώνει την απώλεια ελεύθερου χρόνου εξαιτίας των μετακινήσεων , των εργασιακών και κάθε είδους υποχρεώσεων. Μέσω διερωτήσεων υποδεικνύει ότι οι καθημερινές υλικές απολαύσεις , η δημιουργική περισυλλογή κι ο προσωπικός οραματισμός υποτάχθηκαν στο πάθος για ταχύτητα. Η ανεπιτυχής προσπάθεια για εύρεση ελεύθερου χρόνου ερμηνεύεται βάσει του αδιέξοδου κοινωνικού προτύπου διαβίωσης , με συνέπειες την υποτίμηση του ανθρώπινου βίου και το οικολογικό πρόβλημα. Τέλος , λόγω εντατικοποίησης μέχρι και των διατροφικών συνηθειών , προτείνει ως ιδεολογία ποιοτικού βίου τους ήπιους ρυθμούς απόλαυσης της καθημερινότητας.

B.1. Καθένας έχει το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα στην ανάπαυση, στον ελεύθερο χρόνο και ιδιαίτερα στο λογικό περιορισμό του χρόνου εργασίας. Ωστόσο, η ανταγωνιστική σημερινή κοινωνία, οι αυξανόμενες απαιτήσεις της ζωής σε συνδυασμό με το χαμηλό εισόδημα, απαιτούν την εντατικοποίηση της εργασίας με τη μορφή της υπερεργασίας και της δεύτερης απασχόλησης. Η εντατικοποίηση της εργασίας με στόχο την κάλυψη καταναλωτικών αναγκών και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης επιφορτίζει το άτομο με άγχος και κόπωση, συνθλίβει τις ψυχικές του αντοχές και υπονομεύει την ποιότητα ζωής του. Επομένως, κρίνεται αναγκαίος ο επαναπροσδιορισμός των αξιών του ανθρώπου με σημαντικό βήμα την εξεύρεση του ελεύθερου χρόνου.

B.2 Θεματική Περίοδος: « Ζούμε στην εποχή της ταχύτητας και της έντασης»

Σχόλια-Λεπτομέρειες: « Ταχύτατα αυτοκίνητα, γρήγοροι υπολογιστές... περισσότερες υποχρεώσεις».

Περίοδος Κατακλείδα: Δεν υπάρχει.

Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη **μέθοδο των παραδειγμάτων**. Το θέμα της θεματικής πρότασης αποσαφηνίζεται με την παράθεση παραδειγμάτων, αντλημένων από την καθημερινότητα. Με τα παραδείγματα της αξιοποίησης των μέσων μεταφοράς, των ηλεκτρικών συσκευών επικοινωνίας και της αύξησης ωρών εργασίας συγκεκριμενοποιείται και αισθητοποιείται η εποχή της ταχύτητας και η ένταση που βιώνει το άτομο μέσα σε αυτήν.

B.3 1. Παθητική σύνταξη

«Η εκμετάλλευση του χρόνου του καθένα μας έχει θεμελιώσει έναν ολόκληρο πολιτισμό».

2. Είμαι ενεργητική σύνταξη

«Λιγότερες ώρες εργασίας και όχι εντατικοποίηση διεκδικούνται από τους εργαζομένους».

B4. Αμείλικτα= σκληρά , αδυσώπητα

Συνέπειες = αποτελέσματα

Αιχμάλωτοι = υπόδουλοι

Θεμελιωμένος= κατοχυρωμένος

Φραγμός= εμπόδιο

Αλλαγής = μεταβολής

B5. Παρουσιάζεται = κρύβεται , αποσιωπάται

Επιμήκυνση = ελάττωση , σμίκρυνση

Ταχύτητα = βραδύτητα

Εντατικός = ήπιος , χαλαρός

Πραγματικής = ψεύτικης , κίβδηλης , πλαστής

Αρχέγονος= εξελιγμένος

B6 . – όσο και δραματικές - : επεξήγηση , συμπλήρωση , στοιχείο απαραίτητο για την κατανόηση του κειμένου.

« άλλα πράγματα» : ειρωνεία

« πανικόβλητη» : μεταφορική χρήση γλώσσας

« Το εγκώμιο στη βραδύτητα» : τίτλος βιβλίου

Γ. Ενδεικτικός τίτλος : « Ελεύθερος Χρόνος : Ένας χαμένος παράδεισος»

Πρόλογος :

Μια διαρκή πάλη επιδιώξεων και δραστηριοτήτων βιώνει ο σύγχρονος νέος . Η διεξοδική διερεύνηση γνήσιων ψυχοπνευματικών αναζητήσεων απαιτεί ουσιαστική εκμετάλλευση των κενών διαστημάτων της ημέρας χωρίς εξωτερικούς καταναγκασμούς κα υποχρεώσεις . Στη σημερινή όμως κοινωνία ο έφηβος δεν επιτυγχάνει τη γόνιμη διαχείριση των περιορισμένων πια ελεύθερων χρονικών περιθωρίων αυτοπραγμάτωσης .Έτσι , όλες αυτές ο επιφανειακές ενασχολήσεις κατά τις ώρες τηςσχόλης ωθούν το σημερινό μαθητή στην έκπτωση της αξίας του με συνέπειες τόσο σε επίπεδο ατομικής όσο και συλλογικής ζωής.

Α΄ ερώτημα : συνέπειες επιφανειακής διαχείρισης του ελεύθερου χρόνου

- **Σωματικές συνέπειες :** η κακή διαχείριση του χρόνου του μαθητή με στόχο την εκτόνωση οδηγεί στην καταπόνηση του σώματος, στη σωματική κόπωση , στη βιολογική φθορά.
- **Πνευματικές συνέπειες :** αποπροσανατολίζεται από την πνευματική του καλλιέργεια και παθητικοποιείται.
- **Ψυχικές συνέπειες :** επιλέγει τη νόθη ψυχαγωγία και οδηγείται στην πλήξη , τον κορεσμό , χωρίς να ωριμάζει συναισθηματικά.

- **Ηθικές συνέπειες** : οδηγείται σε φαινόμενα παραβατικής συμπεριφοράς μέσω της εκτόνωσής του σε γήπεδα και ποικίλες μορφές χουλιγκανισμού.
- **Κοινωνικές συνέπειες** : δεν ευνοούνται οι αγαστές διαπροσωπικές επαφές . Δημιουργούνται εφήμερες , επιδερμικές γνωριμίες σε βάρος της φιλίας , της συνεργασίας , του διαλόγου.
- **Οικονομικές συνέπειες** : πιστός στο βωμό της κατανάλωσης θεωρεί το διαθέσιμο χρόνο ευκαιρία αξιοποίησης καταναλωτικών διαθέσεων.
- **Πολιτιστικές συνέπειες** : μαζοποιείται , καθώς οι επιλογές του υπαγορεύονται από τη μόδα , ισοπεδώνεται η αισθητική του καλλιέργεια.
- **Πολιτικές συνέπειες** : η αποχή από τα πολιτικά δρώμενα , η απουσία κοινωνικής συνείδησης οδηγούν στην περιφρόνηση των δημοκρατικών θεσμών κα αξιών.

Β' ερώτημα : τρόποι αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου

- Ανάγνωση λογοτεχνικών και άλλων ποιοτικών βιβλίων .
- Ενασχόληση με την τέχνη – θέατρο , μουσική , κινηματογράφο , χορό , ζωγραφική.
- Γλωσσομάθεια.
- Επισκέψεις σε ιστορικούς χώρους , μουσεία , εκθέσεις , πινακοθήκες .
- Εκδρομές στη φύση.
- Ταξίδια στο εσωτερικό κα στο εξωτερικό.
- Άθληση και συμμετοχή σε ομαδικά παιχνίδια.
- Ενασχόληση με ερασιτεχνικές δραστηριότητες , συμμετοχή σε εθελοντικές ομάδες , σωματεία.

Επίλογος :

Οι παραπάνω μορφές αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου αποτελούν παράγοντες πολύπλευρης καλλιέργειας , ώστε ο μαθητής να διαμορφώσει σταδιακά μια συγκροτημένη προσωπικότητα και κίνητρα , για να αναπτύξει την ελεύθερη έκφραση και την κοινωνικότητά του. Παράλληλα , βιώνει την εσωτερική πληρότητα δίνοντας νόημα στην καθημερινότητά του . Αναβαθμίζοντας συνεπώς ο έφηβος την ποιότητα της ζωής του , αντιμετωπίζει αισιόδοξα και με δυναμισμό το παρόν και το μέλλον του.